

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Nagy László István ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Berényi Viktor ügyvéd által képviselt I. r; és a II. r. alperesek ellen jó hírnév megsértésének megállapítása iránt a Fővárosi Bíróság előtt 21.P. 24.396/2005. számon megindított, és a Fővárosi Ítéltábla 2. Pf. 21.331/2006/6. számú ítéletével elbírált perében - a jogerős ítélet ellen - a II. r. alperes részéről 12. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem alapján tartott tárgyaláson meghozta, és alulírott napon nyilvánosan kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal nem támadott rendelkezéseit nem érinti, felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi a II. r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 12.000 (tizenkettőezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatva megállapította: „a II. r. alperes a 2004. június 30-i „Nyilvános vételi ajánlatot követő vételi jog (kiszorítás) gyakorlása” tárgyú levelében, - illetőleg a N című lap 2004. június 22-i, valamint a P 2004. július 1-i számában - annak valótlan állításával, hogy amennyiben az érvénytelenített részvények helyett kibocsátandó új részvényeket nem a régi részvényeseknek adják át, hanem az E-nak íratják jóvá, az lopásnak fog minősülni, megsértette a felperes jó hírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát”. A II. r. alperest a további jogsértéstől eltiltotta, és a jogsértő magatartás abbahagyására, valamint elégtételadásként arra kötelezte, hogy az

ítélet jogsértést megállapító rendelkezését 15 napon belül, saját költségén tegye közzé - a jogsértő közléssel azonos helyen és betűszedéssel - a N és a P című napilapokban. A felperes ezt meghaladó keresetét elutasította, és a II. r. alperest a felperes javára, a felperest az I. r. alperes javára perköltség megfizetésére kötelezte. Rendelkezett a le nem rótt illeték viseléséről is.

A jogerős ítélet alapját képező tényállás értelmében 2004. áprilisában a felperes részvényeinek 92,38 % az E. Rt. tulajdonában volt. Az E. Rt. ekkor - a törzsrészvények megszerzése érdekében - nyilvános vételi eljárást kezdeményezett, amelynek eredményeként a felperes törzsrészvényeinek 97,2 % a tulajdonába került. Ezt követően a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (Tpt.) 76. § (2) bekezdés alapján - a PSZÁF jóváhagyó határozatai ismeretében - közleményt tett közzé, amelyben felhívta a részvényesek figyelmét arra, hogy vételi jogát kívánja gyakorolni a "kisrészvényesek" tulajdonában lévő részvényekre, és kezdeményezni fogja a felperes részvényeinek a Budapesti Értéktőzsde értékpapír listájáról való kivezetését. A vételi jog gyakorlására nyitva álló határidő elteltével a felperes igazgatósága érvénytelenítette a részvényesek által át nem ruházott részvényeket, és új részvények kibocsátásáról határozott.

A kisrészvényesek érdekvédelmével foglalkozó II. r. alperes álláspontja az volt, hogy a Tpt. 76. § (2) bekezdés szerinti vételi jog csak akkor illeti meg a meghatározott befolyással rendelkező részvénytulajdonost, ha az úgynevezett vételi ajánlattal kapcsolatos eljárás során lépi át a 90 % szavazati határt. Miután az E. Rt. már korábban rendelkezett ezzel az aránnyal, őt vételi jog (a kisrészvényesek kiszorítása) a Tpt. 76. (2) bekezdés alapján nem illeti meg. Ezért a 2004. június 30-án kelt levelében erről az álláspontjáról tájékoztatta az E. Rt-t, a felperest, továbbá az E. Rt. befolyása alatt álló másik két áramszolgáltató céget.

Levelében álláspontját az alábbi kijelentéssel nyomatékosította: „A Szövetség a jogalap nélküli kiszorítási eljárás végrehajtását - tekintettel a három társaság jelentős számú, fel nem ajánlott részvényeire - továbbra is a Btk. 316. §-ba ütköző, 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztés büntetéssel fenyegetett, bünszövetkezetben, üzletszerűen, különösen jelentős értékre elkövetett lopás büntettének tartja. A Szövetség fel kívánja hívni a figyelmet arra is, hogy a bűncselekmény vonatkozásában a Btk. természetesen nem csak a konkrét elkövetőket rendeli büntetni”.

A levél kézhezvételét követően a felperes igazgatósága a részvények érvénytelenítésére vonatkozó határozatát hatályon kívül helyezte. Az E. Rt. ez utóbbi határozat felülvizsgálata érdekében választott-bírószághoz fordult. Az eljárás eredményeként megállapítást nyert,

hogy az E. Rt. jogszerűen gyakorolta a Tpt. 76. § (2) bekezdés szerint őt megillető vételi jogot.

A II.r. alperes a fenti álláspontjáról a sajtót is tájékoztatta, amelynek következtében azt a N 2004. június 22-i száma és a P.hu online gazdasági újság 2004. július 1-i száma közzétette.

A jogerős ítélet álláspontja szerint bűncselekmény elkövetésének állítása nem tekinthető csupán szubjektív értékítélet megfogalmazásának. Akkor, amikor a bűncselekmény elkövetésének semmilyen ténybeli alapja nincs, az erre utaló közlés nyilvánvaló módon sérti az érintett személy jó hírnevét. Az adott esetben az E. Rt. által kezdeményezett nyilvános vételi ajánlati eljárásban tett vételi ajánlatokat a PSZÁF jóváhagyta, a választott-bírószági határozatok szerint ezt követően az E. a vételi jogát jogszerűen gyakorolta. Bűncselekmény elkövetésére utaló magatartás nem merült fel, azt az alperes sem bizonyította. Ebből következik, hogy a II. r. alperes hamis látszat keltésével és a való tények hamis színben való feltüntetésével megsértette a vételi eljárásban közvetlenül érintett felperes jó hírnevét. Miután a levelet az I. r. alperes nem a saját nevében, hanem a II. r. alperes képviselőjében írta alá, ezért a levél jogsértő tartalmáért az I. r. alperes (magánszemélyként) nem felel.

Ezért a rendelkező részben meghatározott kitételek kapcsán a II.r. alperes terhére állapította meg a jogsértést, és alkalmazta a jogsértés kereset szerinti objektív jogkövetkezményeit. A felperes ezt meghaladó keresetét pedig elutasította.

A jogerős ítélet hatályon kívül helyezése, az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása, és a kereset teljes elutasítása érdekében a II. r. alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. Álláspontja szerint a jogerős ítélet a Ptk. 78. § rendelkezéseit sértve jutott arra a következtetésre, hogy a levélben foglaltakkal a felperes jó hírnevét megsértette. A felperes által sérelmezett közlés valamely (a jövőben esetleg megvalósuló) cselekményről állítja, hogy az bűncselekménynek minősül. Ezzel egy jogi véleményt fogalmazott meg. Jövőbeli cselekmény ilyen módon való értékelése ugyanis kizárólag véleménynyilvánítás lehet. Tényállítás hiányában ezért a levél kifogásolt tartalma még akkor sem értékelhető való tények hamis színben való feltüntetésének, ha az adott cselekményről később a bíróság annak jogszerűségét állapítja meg.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélet keresetet elutasító rendelkezéseit nem érintette, ezért azokat a Legfelsőbb Bíróság nem vizsgálta felül.

A jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezései nem jogszabálysértők.

A Ptk. 75. § (1) bekezdés szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak. A (2) bekezdés értelmében a személyhez fűződő jogok védelmére vonatkozó szabályokat a jogi személyekre is alkalmazni kell, kivéve, ha a védelem - jellegénél fogva - csak a magánszemélyeket illeti meg.

A Ptk. 78. § (1) bekezdés értelmében a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jó hírnév védelmére is. A (2) bekezdés szerint pedig a jó hírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

E rendelkezések alapján a hírnévrontás megállapítására az a közlés alkalmas, amely a jogi, vagy természetes személy hátrányos megítélését kiváltó valótlan tényt határozottan, vagy burkoltan tartalmaz. A vélemény, bírálat pedig akkor jogsértő, ha egyúttal (burkoltan) valótlan tényállítást is tartalmaz, vagy kifejezőmódjában indokolatlanul sértő, bántó vagy lealázó. A vélemény-nyilvánítás akkor is sértő, ha minden ténybeli alapot nélkülözve önkényesen fejez ki elmarasztaló értékítéletet (BH 2003/407. eseti döntés).

A II. r. alperes a levelében - amelyet a sajtónak is eljuttatott - az E. Rt. és a felperes, továbbá másik két - az E. Rt. befolyása alatt álló - áramszolgáltató cég részvényügyleteiről, a nyilvános vételi ajánlatot követő vételi jog (kiszorítás) gyakorlásáról tájékoztatott. E tájékoztatásában az E. Rt. és a felperes (részvények érvénytelenítésére vonatkozó) magatartását törvénysértőnek minősítette, és felhívta a felperest arra, hogy határozatát - jogellenességére tekintettel - vonja vissza. Levele utolsó előtti bekezdésében pedig a vételi jog gyakorlásával kapcsolatos jogi véleményét összegezte, amely szerint „a jogalap nélküli kiszorítási eljárás végrehajtását a Btk. 316. §-ba ütköző, 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztés büntetéssel fenyegetett, bűnszövetségben, üzletszerűen, különösen jelentős értékre elkövetett lopás büntetnének tartja”.

A részvények tőzsdéről való kivezetésével kapcsolatos eljárásnak ilyen módon való minősítése a közvélemény (kisirészvényesek) számára azt tudatosította, hogy az E. Rt. és a három áramszolgáltató cég - köztük a felperes - tisztességtelen, bűncselekményt is kimerítő módon kívánja megszerezni a kisrészvényesek maradék részvényeit. E jogi köntösbe öltöztetett és az érintettek jó hírnevét sértő vélemény azonban nélkülözött minden ténybeli alapot.

A per meg nem cáfolt adatai szerint ugyanis az E. Rt., illetve a felperes vezető tisztségviselői ellen büntetőeljárás nem volt folyamatban. Az E. által kezdeményezett nyilvános vételi ajánlati eljárásban tett vételi ajánlatokat a PSZÁF határozataival jóváhagyta, azok végrehajtását is elrendelte. A választott-bírószági eljárásokban hozott ítéletek a felperesnek a vételi jog gyakorlásával kapcsolatos magatartását jogszerűnek minősítették. Ebből következik, hogy a II. r. alperes megalapozatlanul állította a felperesről, hogy a részvények vásárlásával kapcsolatos (kiszorító) magatartása törvénysértő, és kimeríti a lopás minősített tényállását.

Miután a jogi vélemény formájában megfogalmazott sértő következtetést való tények nem alapozták meg, az önkényes volt és ezért meghaladta a szabad véleménynyilvánítás kereteit. Ezért nem sértett jogszabályt a jogerős ítélet, amikor a II. r. alperes terhére a személyhez fűződő jog (a jó hírnév) megsértését megállapította, és a Ptk. 84. § (1) bekezdés alapján alkalmazta a jogsértésnek a felperes által kért objektív jogkövetkezményeit. A II.r. alperes által elkövetett jogsértést ugyanis érdemben nem érinti, hogy a II.r. alperes cselekményét a jogerős ítélet valótlan tényállításnak, illetve a valóság hamis színben való feltüntetésének és nem sértő véleménynyilvánításnak minősítette.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítéletnek a felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezése a felülvizsgálati kérelemben írt indokok alapján nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdés alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A II. r. alperest a Pp. 270. § (1) bekezdés szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdés alapján a felperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére kötelezte. A II. r. alperes személyes illetékmentességére tekintettel a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM. r. 14. § értelmében az állam viseli.

Budapest, 2007. november 28.

dr. Völgyesi Lászlóné sk. a tanács elnöke, Angyalné dr. Demeter Judit sk. előadó bíró, dr. Mészáros Máttyás sk. bíró

Vné

A kiadmány hitelél:

tisztviselő